

Norsk nyremedisinsk forening

Livskraftig 30-åring

– Nefrologi som eget fagområde innenfor indremedisinen ble en realitet da hemodialyse og nyretransplantasjon ble akseptert som rutinebehandling, sier foreningens leder Einar Svarstad.

I Norge startet nyretransplantasjonene for alvor i 1969. Fem år senere ble spesialforeningen etablert, og la grunnlaget for det gode nasjonale samarbeidsmiljøet som alltid har eksistert innenfor faget nyremedisin.

– Indremedisinere med subspecialitet i nyresykdommer har sitt virke ved alle landets større sykehus, og vi har god rekruttering til faget. Det er et generasjonsskifte på gang, dels som følge av at det er mange unge leger, dels at vi har drevet en intens rekruttering til et utrolig spennende fag. Det særpreges blant annet av utstrakt samarbeid med andre medisinske fagmiljøer, sier Svarstad.

Aktivt forskningsmiljø

Eldrebelgen og en økning av pasienter som trenger dialyse og transplantasjon, har drevet nyremedisinen fremover. Men virksomheten skjer etter hvert også på forebyggingssiden.

En av hovedvirksomhetene er blodtrycksbehandling. Nyrene er et svært sentralt organ når det gjelder utvikling av blodtrykkssykdommer og alle som får en nyresykdom, får høyt blodtrykk. Mange som får blodtrykkssykdom, får også nyreskade, opplyser han. Veldig mye av forskningen i blodtrykkssykdommer er derfor konsentrert rundt nyremedisinen. De viktigste nyremedisinske forskningsmiljøene når det gjelder blodtrykk finner man ved universitetssykehusene.

Spent på nye samhandlingregler

– Vi føler oss privilegerte i vårt fagmiljø fordi det er veldig gode samarbeidsforhold mellom disse sykehusene, sier Svarstad. – Vi har to årlige samarbeidsmøter, på Rikshospitalet i november og vårmøtet

i mai/juni. Neste år vil vårmøtet erstattes av Nordiske Nyredager som arrangeres i Bergen 4.–8. mai. Vi er også sterkt engasjert i to internasjonale møter i nefrologi. Disse er svært viktige for at vi skal holde oss faglig oppdaterte og være i forkant av fagets utvikling. Det gjelder det europeiske nyremøtet (EDTA-ERA) samt American Society of Nephrology (ASN).

– Vår mulighet til å delta på disse møtene har vært basert på støtte fra industrien. Her har industrien gjort et bemerkelsesverdig løft for å sikre kvaliteten på etterutdanningen i norsk nefrologi. Dersom muligheten til å delta på slike møter blir borte, stiller vi med et faglig handikap. Vi er derfor svært spent på hvorledes Legeforeningens nye retningslinjer for samhandling med industrien vil slå ut for våre faggrupper, sier Einar Svarstad.

– I foreningens tidsskrift *Nefrologisk forum* lages det flotte oppsummeringer av det som skjer på disse møtene, legger han til. Oppsummeringene er tilgjengelige på foreningens hjemmeside www.nephro.no

Som i et forstørrelsesglass

– Hovedvirksomheten vår retter seg naturlig nok mot nyresyke pasienter. Ca. 10 % av pasientene med kronisk nyresvikt har fått sykdommen som følge av arv, 15–20 % som følge av diabetes mellitus, mens ca. en tredel har hjerte- og karsykdom som årsak til sin nyresykdom. Vi er derfor også nær knyttet opp til andre fagområder som endokrinologi og kardiologi. Nyresyke pasienter har overhyppighet av hjerte- og karsykdom, og som nyreleger ser vi mer hjerte- og karsykdommer enn de fleste andre leger. For oss er det som å se hjerte- og karkomplikasjoner gjennom forstørrelsesglass. Svært mange av våre pasienter må derfor utredes med tanke på koronarsykdom. Særlig før en transplantasjon er dette viktig, sier Svarstad.

Ventelister og refusjonsordning

– En av de store flaskehalsene er ventelistene til nyretransplantasjon. Ventetiden har tradisjonelt vært relativt kort i Norge, men har det siste året økt betydelig, særlig for pasienter som har en familiedonor. Dette er hyperaktuelle problemstillinger som, i tillegg til å ha stor betydning for pasientene, også er økonomisk ugunstig for samfunnet. I dag er ventelistene over seks måneder for å slippe til på Rikshospitalet. Vårt mål er å få denne ned i to måneder, sier Svarstad.

Fakta

Norsk nyremedisinsk forening

Stiftet: 30.4. 1974

Styret (2004–05):

Einar Svarstad (leder), Solveig Sæta (sekretær), Karsten Midtvedt, Markus Rumpfeld og Egil Hagen. Vara: Aud Stenehjelm og Cecilia Montgomery Øien.

Antall medlemmer: 210 (per 1.5. 2004)

– En annen sak vi er svært opptatt av, er å få til en smidigere refusjonsordning for dyre medikamenter. Det er underlig at man etablerer behandlingstilbud med nye immundempende medikamenter, uten å ha en enhetlig ordning på landsbasis. For denne pasientgruppen, som er helt avhengig av sine medikamenter, slår den store forskjellsbehandlingen i trygderefusjon svært uheldig ut. Vi mener derfor det bør være en sentral trygdeinstans som tar seg av dette, og sikrer lik refusjonspraksis. Det er også uheldig for våre kronisk syke pasienter og sykehusene at trygdeataten refunderer en del dyre medikamenter når de gis utenfor sykehus, mens sykehusbudsjettene belastes lokalt når de gis til de innlagte på sykehus.

Registre for god kvalitet

– Vi er opptatt av å sikre god kvalitet og har derfor etablert to ulike registre: Norsk Nefrologiregister ved Rikshospitalet, og Det norske nyrebiopsiregisteret ved Haukeland Universitetssykehus. Det førstnevnte rapporterer til et europeisk register, noe som også var grunnlaget for at det kom i stand. I det andre blir alle vevsprøver som tas fra nyrene, registrert. Totalt er det registrert over 4 000 biopsier. Registrene er viktige forskningsverktøy når man skal forske på for eksempel prognose ved nyresykdommer og effekt av for eksempel nye blodtrykksmedisiner, sier Svarstad.

Foreningen har nedlagt mye arbeid i *Veileder for nyremedisinsk virksomhet*. Her defineres standarden for nyremedisinsk virksomhet, bl.a. når det gjelder oppgaver og bemanningsbehov ved dialyseavdelinger. Til 25-årsjubilet ble det utgitt et festskrift med en av foreningens stiftere, Lars Westlie, som redaktør (1).

Lise B. Johannessen

lise.berit.johannessen@legeforeningen.no
Avdeling for informasjon og helsepolitikk

Litteratur:

- Westlie L. Norsk nyremedisin – et moderne eventyr. Fredrikstad: Eget forlag, 1999.

Einar Svarstad og Solveig Sæta, foreningens leder og sekretær, nyter godværet i Bergen